

DE 'HOLLAND'

BOOT VAN DE MAAND

Tijdens de Regionale Friese Reünie Ronde en Platbodemjachten op 4, 5 en 6 augustus a.s. zal als het even kan, ook het Friese jacht 'Holland' weer van de partij zijn.

Bovenstaande opname maakten we vorig jaar op het Heegermeer tijdens dezelfde reünie. De familie Van Son zeilde het Friese jacht heel geconcentreerd naar de volgende boei. Juist door de concentratie van alle bemanningsleden is het zo'n spannende plaat. Via bouwer en 'ronde scheepjes-kenner' Pier Pieter Piersma uit Heeg kwamen we bij mevrouw Van Son terecht.

Friese jachten hebben iets dat iedere watersporter aantrekt. De fraaie ronde vormen, het blank gelakte hout, de versieringen, het hoge tuig aan de ongestaagde mast en de relatief hoge snelheid waarmee de scheepjes door het Friese waterland zeilen. Friese jachten onderscheiden zich van de tjotter en de boeier op de volgende punten. Een tjotter heeft geen berghout, heeft wel een sterk gebogen zeeglijn en valt ook op door zijn brede roer. Over de fraai versierde roerklik ligt een houten helmhout.

Boeiers kun je onderscheiden aan de kajuitopbouw, terwijl Friese jachten altijd open zijn op het overdekte voordek na. Bij de Vereniging van Vrienden van de Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (VSRP) zijn ca. 25 Friese jachten in het 'Stamboek' ingeschreven. Veel eigenaars proberen als het even kan bij de jaarlijkse reünie in Heeg te zijn. Zaterdags om wedstrijd te zeilen, zondags voor het admiraalzeilen!

EX 'HENK', 'HOLLAND'

Van de 'Holland' is bekend dat ze omstreeks 1910 gebouwd is op de werf van Lantinga in IJlst. Echter, alleen al in de periode tussen 1904

en 1922 werden er bij Lantinga 370 schepen en scheepjes gebouwd. Exacte gegevens over de beginjaren zijn moeilijk boven water te krijgen, temeer daar Feike Lantinga nooit iets opschreef. In het Fries Scheepvaartmuseum in Sneek liggen kopieën van zes werfboeken en aantekeningen van Lolke Ottes Lantinga, de vader van Feike, die in 1923 in IJlst overleed. Dankzij die gegevens is er door o.m. Fr. Boschma veel over Lantinga vastgelegd in een monografie van de Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten. IJlst was trouwens een echte scheepsbouwstad. In 1854 waren er nog zes scheepstimmerwerven waar 56 personen werkzaam waren.

In 1954 liep het laatste Friese jacht, de 'Bestevaer', van stapel bij Feike Lantinga. Hij overleed in 1959 in Drachten er daarmee kwam een eind aan drie generaties scheepsbouwers die het 110 jaren volhielden om in IJlst schepen te bouwen. De huidige 'Holland' werd rond 1930 voorzien van een kajuit. Zo zeilde het voormalige Friese jacht tot 1980 als boeier rond. Bekend is dat het jacht jarenlang eigendom is geweest van de Amstelbrouwerij in Amsterdam. Het werd voor het varen met relaties en door personeel gebruikt.

Omstreeks 1965 kocht de heer Luring uit Amsterdam de boeier. Toen de familie Van Son begin 1980 het jacht kocht droeg het de naam 'Henk'.

Het streven was om het schip zo snel mogelijk in haar oorspronkelijke staat terug te brengen. Bein Brandsma van de gelijknamige jachtwerf in Roshel bij Augustinusga (Frl.) sloopte de kajuit eraf, verving veel gangen en spanten, bracht een nieuw voordek aan, plaatste de bedelbalk en timmerde banken in de kuip. De inmiddels gedoopte 'Holland' was weer een echt Fries jacht!

De zoons van mevrouw Van Son verzorgden zelf het maken van de versieringen in de bedelbalk, lakten en schilderden het jacht in de oorspronkelijke kleuren.

Voor al deze inspanningen kreeg men in de winter van 1980 de wisselprijs 'W. H. de Vos-prijs' – een zilveren boeiermodel – vanwege de grote verdienste om een zo ingrijpende restauratie uit te (laten) voeren.

Op de huidige 'Holland' werd omstreeks 1930 een kajuit geplaatst. De inmiddels gedoopte 'Henk' gaat dan als boeier verder door het leven. Toen de familie van Son in 1980 eigenaar werd wilde men het scheepje weer zoveel mogelijk in haar oorspronkelijke staat terugbrengen. Daar hoorde ook het slopen van de kajuit bij. Inmiddels werden ook de versieringen die bij een Fries jacht horen aangebracht. Vooral de bedelbalk op het voordek ziet er schitterend uit. Nog niet vermeld zijn de afmetingen. Je verkijkt je erop. De romplengte is 5,95 m en de breedte is 2,50 m. Met goed weer worden er tochten op het IJsselmeer gemaakt. Is het te ruw, of zijn er wedstrijden, dan gaat de koers richting Heegermeer en Fluessen. Omdat zeilen door een brug niet echt snel gaat, en om het geduld van brugwachters niet te veel op de proef te stellen, kan een buitenboordmotor op de motorsteun worden bevestigd. Tijdens wedstrijden ligt de motor in een kuipbank.

Wellicht zijn er lezers die bij het zien van de foto zich iets herinneren uit het verleden. Op een eerdere aflevering van de 'Boot van de maand' over de 'Mees Toxoepus' kwamen heel interessante reacties binnen. We hopen dus voor de familie van Son dat er lezers zijn die het scheepje menen te herkennen.

U kunt uw reacties zenden aan de redactie, postbus 653, 2003 RR Haarlem. Wij zorgen ervoor dat ze bij de eigenaar van de 'Holland' komen.